

**ВЛИЈАНИЕ НА СОРТАТА ГРОЗЈЕ И ТЕХНОЛОГИЈАТА НА ПРОИЗВОДСТВО ВРЗ
ХЕМИСКИОТ СОСТАВ НА МАЏУН (меласа од грозје)**

Билјана Витановска, Виолета Димовска, Фиданка Илиева, Емилија Арсов

Зборот "**MACUN**"-густо сварен овошен сок.

Потекло – од 15 -19 век кога на Балканот е формирано Османлиското царство

Прв пат е произведен во 1527 година по порачка од Султанот Сулејман Величенствениот како лек за закрепнување на неговата мајка Ајше Хафса која ја имала и титулата Валиде Султан. Затоа наредил денот – пролетна рамноденица да се посвети на маџунот и тој ден во престолнината да се раздели на сите семејства. И денес, во градот Маниса до Измир, се слави истиот ден, а маџунот се продава под името

Manisa Mesir Macunu

Интернационално име: меласа од грозје –Grape molasses

МАТЕРИЈАЛ И МЕДОТИ НА РАБОТА

Материјал

5 примероци од сорта
Вранец

4 примероци
произведени на
традиционален
начин

1 примерок
произведен на
индустриски
начин

Варијанта	Локалитет
V1И –индустриски	Кавадарци
V2Т-традиционален	Љубаш
V3Т-традиционален	Моклиште
V4Т-традиционален	Долни Дисан
V5Т-традиционален	Шивец

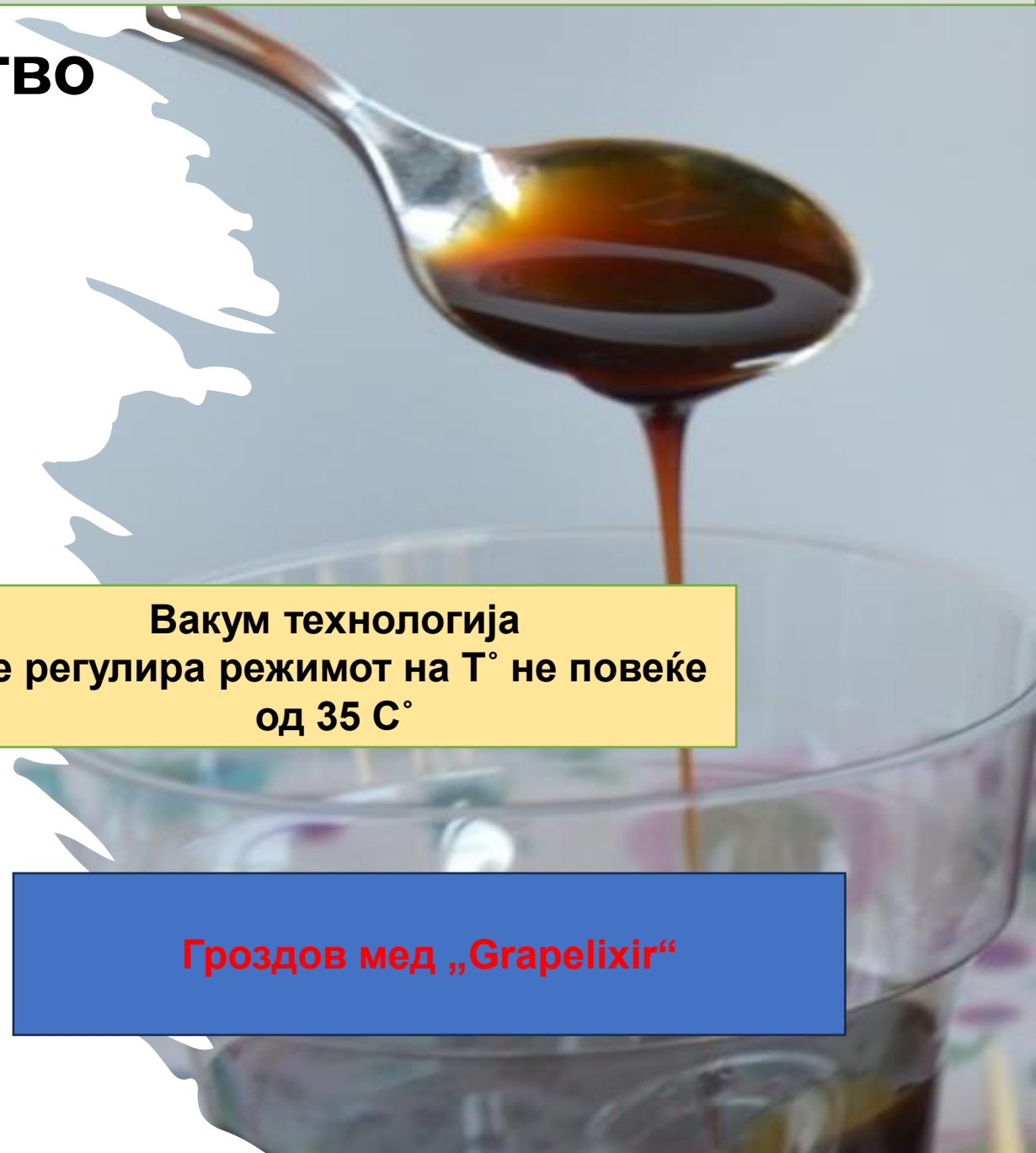
Технологија на производство

Индустриски начин

Вакум технологија
Се регулира режимот на T° не повеќе
од 35 C°

Гроздов мед „Grapelixir“

Технологија на производство

Традиционален начин

Со варење на гроздов сок (шира) до содржина на суви материи не помалку од 68 %

Домашен маџун
Маџун
Гроздов мед
Гроздов слад
Тиквешки маџун

Што е традиционален производ?

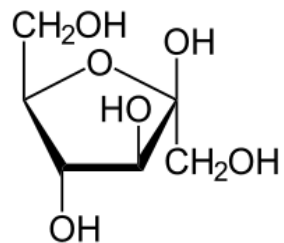
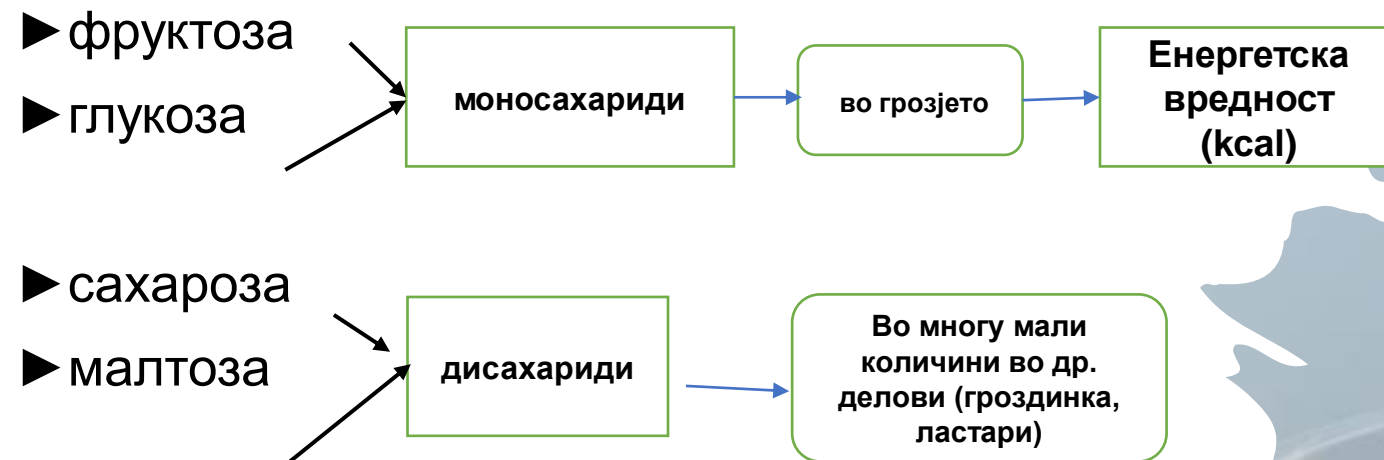

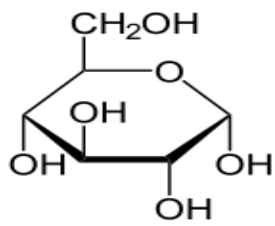

МЕТОДИ НА РАБОТА

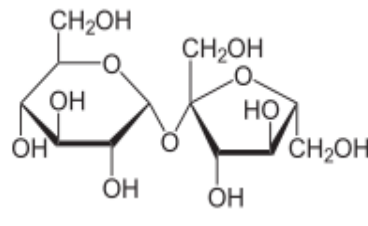
Шеќери – јагленихидрати

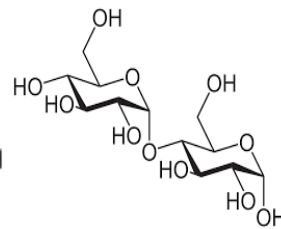
фруктоза

глюкоза

сахароза

малтоза

Вкупни шеќери - AOAC
Official Method 929.09
(2005)

Поединечни шеќери – HPLC-
RID –течна хроматографија

Праг на детекција:
Фруктоза, гликоза – 0,1%
Сахароза, малтоза – 0,1%

Растворливи суви материи (%) –доминираат шеќерите (над 90%)

Метод : AOAC.942.05. (Association of Official Analytical Chemists, AOAC official method 942.05, Washington DC, 1995)

Содржина на вкупни феноли - со спектрофотометар (Spectroquant Pharo 300 Mettler Toledo-Germany).

Метод - Folin-Ciocalteu . Изразени во mg гална киселина во g сува материја (mg GAE/g).

Галната киселина е присутна во највисока концентрација во грозјето и производите од грозје.

Фенолните соединенија значајна улога во:

- сензорските својства како што се боја, арома или вкус,
- растот и развитокот на растенијата,
- резистентност на растенијата кон болести и патогени микроорганизми,
- заштита од различни биотички и абиотички стрес фактори.

pH вредност - со pH – метар (METLER TOLLEDO Seven Compact pH/Ion S220-Switzerland).

Вкупни киселини – титрациона метода - со 0.1 N NaOH при pH 8.3. Изразена во g/L винска киселина

HMF (хидроксиметил фурфурал)-АОАС 980.23. 2005.

ШТО Е НМФ?

Хемиски – цикличен алдехид

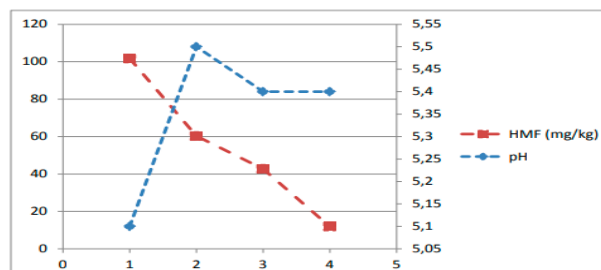
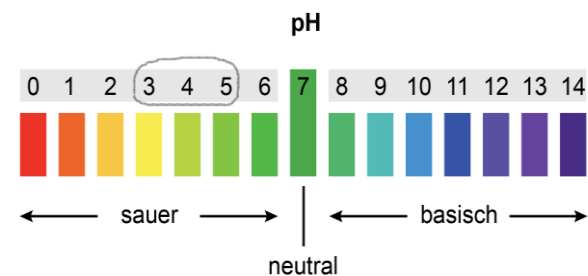
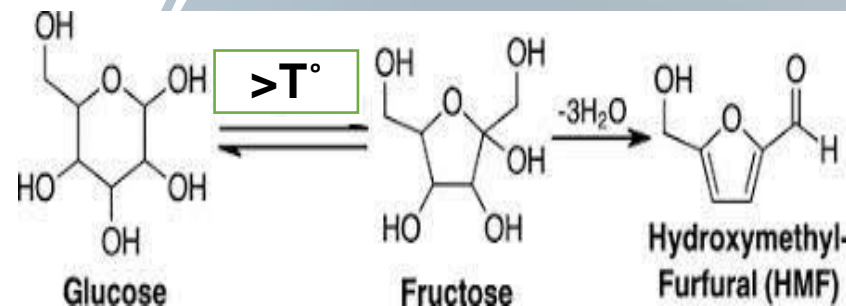
- √ Се создава со дехидратација на фруктоза и гликоза во кисела средина (ниско pH)
- √ како резултат на неензимско потемнување-КАРАМЕЛИЗАЦИЈА (горчлив вкус- меланоидини) – Малид реакција

Фактори кои доведуваат до создавање:

- Висока T° и време на загревање
- Услови на чување (T° и светлина)
- Висока содржина на Fe и Cu

НМФ во високи концентрации е цитотоксичен

- ▶ предизвикува иритација на очите и горниот респираторен тракт
- ▶ кожата
- ▶ епителот од клетките на органите за варење
- ▶ алергент

Time (min)	Temperature ($^\circ\text{C}$)	$^*B_x$	pH value	HMF (mg/kg)
0	21.5	18	4.78	26.46
60	93.0	21	4.61	31.28
100	93.0	24	4.59	80.66
140	93.5	28	4.47	334.10
180	94.5	35	4.54	417.22
200	95.0	50	4.54	854.33
210	95.0	67	4.48	1082.42
220	95.0	74	4.28	2741.61

Сензорна анализа

Медот: **Модифициран Хедонски тест**

Елемент	Максимален број на поени
Color/боја	2
Smeel/мирис	2
Taste-flavor/вкус	4
Sweetness/сладост	2
Sournes/киселост	2
Texture/текстура	4
Aftertaste/ после вкус	4
Total/вкупно	20

Резултати и дискусија

Табела 1 Содржина на поединечни и вкупни шеќери и растворливи суви материи (%)
 Table 1 Content of total and individual sugars and soluble dry matter (%)

Примерок Sample	Фруктоза Fructose (%)	Гликоза Glucose (%)	Сахароза Saharosis (%)	Малтоза Maltose (%)	Вкупно Total (%)	Растворливи суви материи Soluble dray matter (%)	Regulation (EU) No 1169/2011
V1-И	29.43	29.91	<0.1	<0.15	59.34 ±2.56	73.13±3.15	Min 68%
V2-Т	33.67	24.40	<0.1	0.31	59.38±2.57	75.17±3.24	
V3-Т	36.20	35.92	<0.1	0.30	72.42±3.13	73.90±3.19	
V4-Т	35.22	33.69	<0.10	0.18	69.09±2.99	70.80±3.05	
V5-Т	23.10	23.95	<0.1	0.22	47.27±2.04	61.67±2.66	

1 g јагленихидрати = 4 kcal

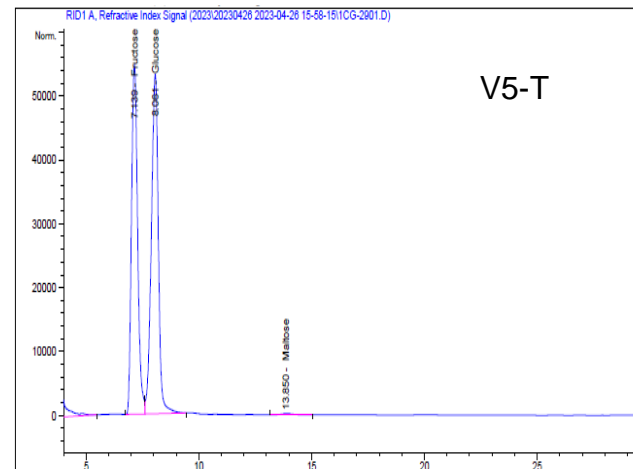
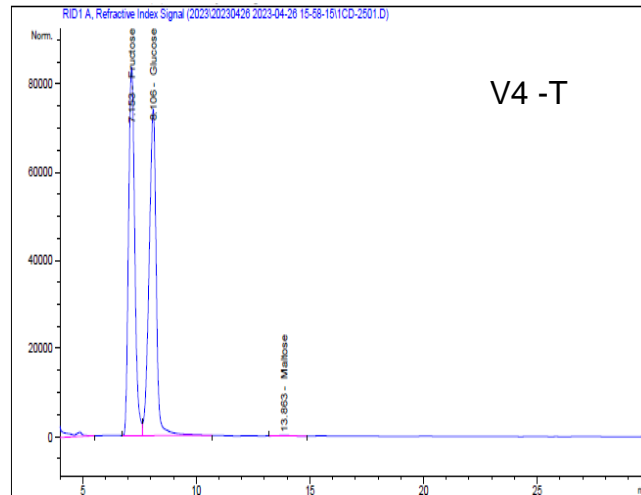
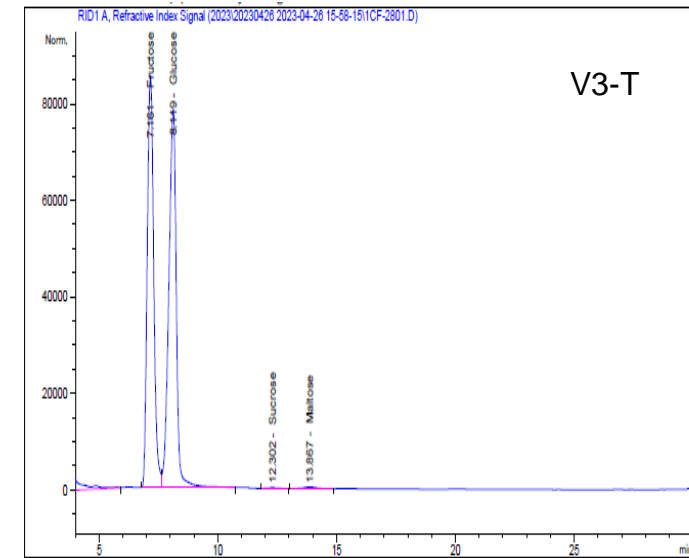
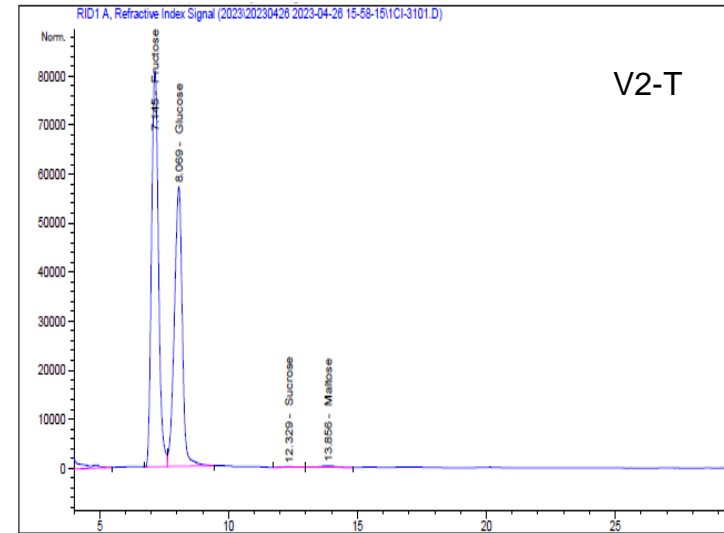
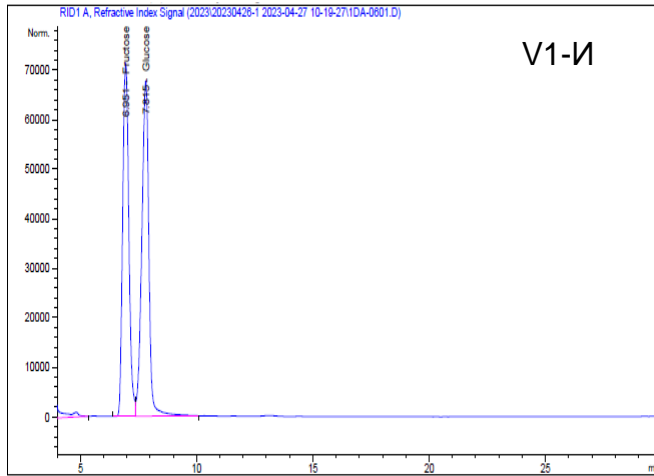
Просек = 70 % или
 700g/kg -
 јагленихидрати

100 g маџун = 70 г јагленихидрати x 4
 kcal = 280 kcal

Дневни потреби во просек -2000 kcal (средна физичка
 активност)
 Со 100 g дневна консумација се задоволуваат 14%

Хроматограми-HPLC RID

Табела 2 Содржина на вкупни феноли, вкупни киселини и pH
 Table 2 Content of total phenols (mg/L), total acids (g/L) and pH

Параметар Element	Примерок Sample				
	V1	V2	V3	V4	V5
Total phenols (mg/L)	1760	1117	972	1470	807
	1768	1121	929	1471	806
	1767	1122	957	1470	807
Average	1768	1120	952	1470	807
Sd	1,00	2,65	21,83	0,58	0,58
CV%	0,06	0,24	2,29	0,04	0,07
Total acids (g/L)	7.50	6.30	3.80	5.40	11.2
	7.55	6.37	3.87	5.41	11.1
	7.52	6.36	3.85	5.41	11.1
Average	7,52	6,34	3,84	5,41	11,1
Sd	0,03	0,04	0,04	0,01	0,06
CV%	0,33	0,60	0,94	0,11	0,52
pH	3.64	3.58	3.94	3.63	3.11
	3.66	3.77	3.13	3.67	3.14
	3.65	3.71	3.15	3.67	3.11
Average	3,65	3,69	3,42	3,66	3,12
Sd	0,01	0,01	0,46	0,02	0,02
CV%	0,27	2,63	13,56	0,63	0,56

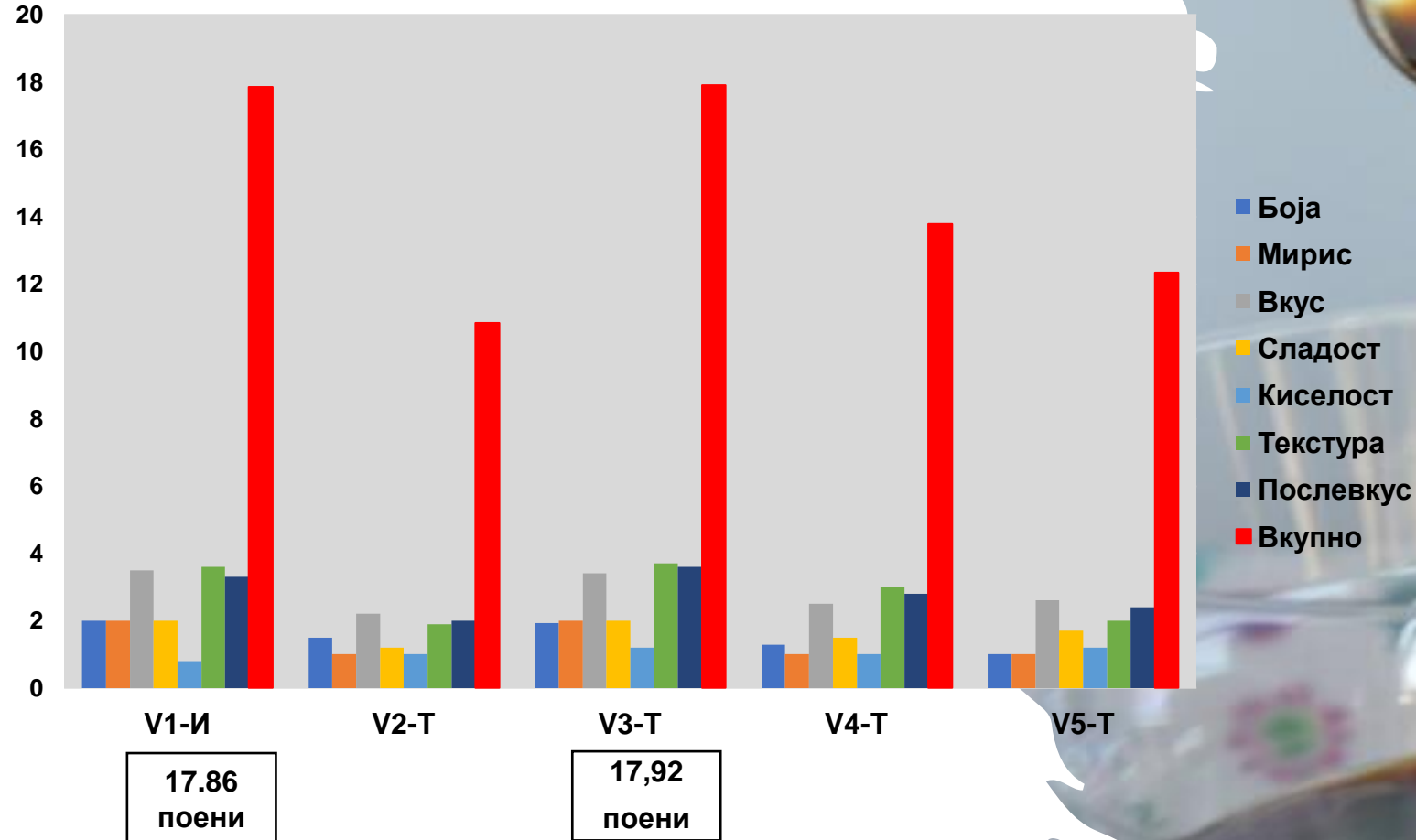
Табела 3 Содржина на HMF (хидроксиметилфурфурол)
 Table 3 Content of HMF

Варијанта	HMF (mg/kg)	EU регулативи (80 (mg/kg))	Растворливи суви материи Soluble dray matter (%)
V1-И	38,35±2.22		73.13±3.15
V2-T	710,20 ±56.81		75.17±3.24
V3-T	827,84 ±66.22		73.90±3.19
V4-T	805,30±64.42		70.80±3.05
V5-T	605,60±57.64		61.67±2.66

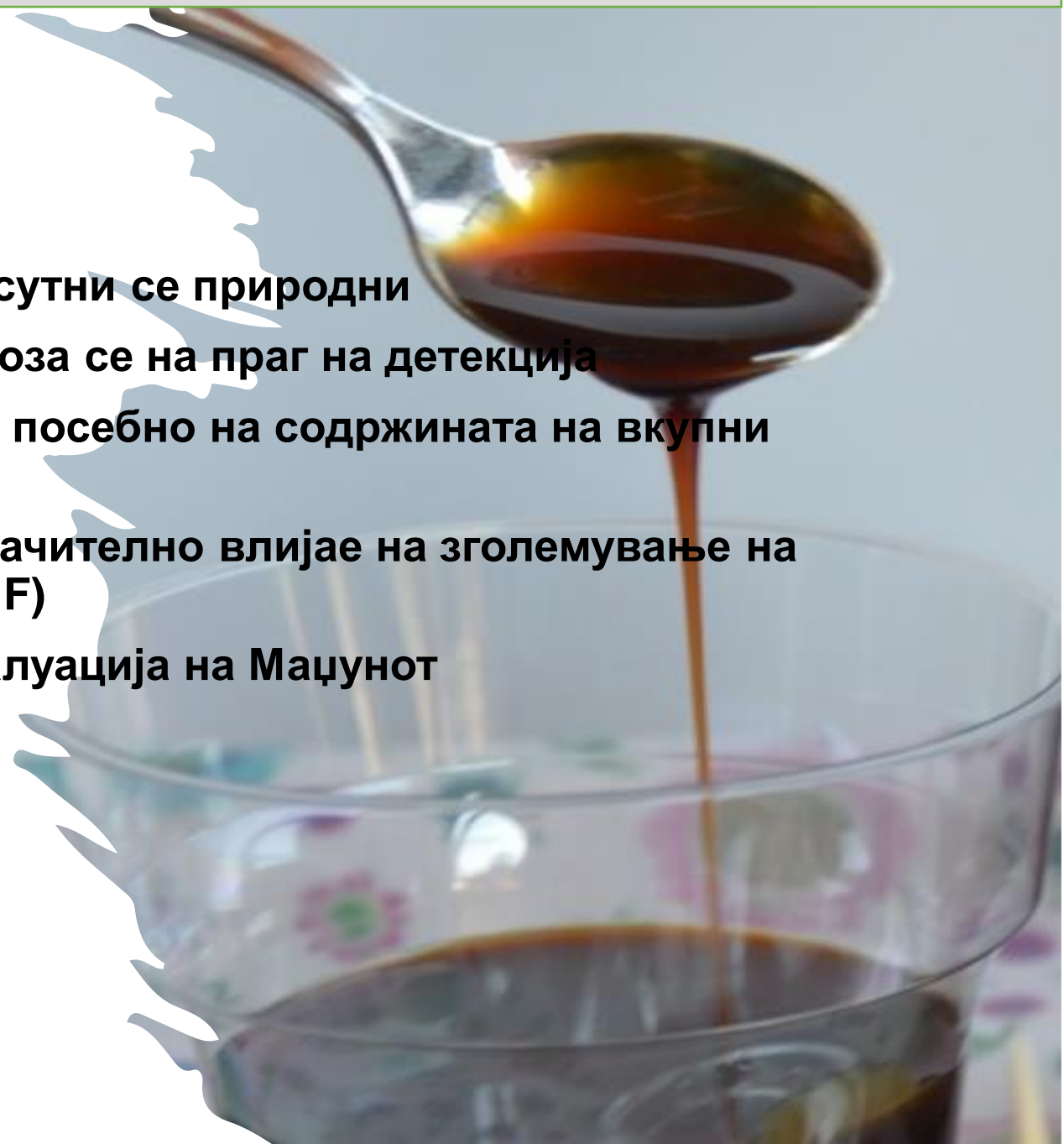
Графикон 1 Сензорна анализа на примероците Маџун

Graph. 1 The sensory analysis of Madzun samples

ЗАКЛУЧОК

- ▶ Кај сите анализирани примероци Маџун присутни се природни шеќери (гликоза и фруктоза). Сахароза и малтоза се на праг на детекција
- ▶ Сортата има влијание врз хемискиот состав, посебно на содржината на вкупни феноли.
- ▶ Традиционалниот начин на производство значително влијае на зголемување на содржината на хидроксиметил фурфурол (HMF)
- ▶ Хемискиот состав влијае врз сензорната евалуација на Маџунот

БЛАГОДАРАМ НА ВНИМАНИЕТО

